

DELOVNA SKUPINA CK ZKS V TOZD POSESTVA

Kljub izgubi, lastnih sil ne zmanjkuje!

V okviru priprav na septembrsko sejo CK ZKS, ki je bila namenjena temi opiranje na lastne sile v OZD, je poleg DO Tovil obiskala posebna skupina CK ZKS tudi TOZD Posestva Ljubljanskih mlekar. Pod vodstvom članice predsedstva CK ZKS Marije Zupančič-Vičar so se temeljito seznanili s poslovanjem in razmerami v tej temeljni organizaciji, ki žal letos beleži mesto med izgubaši v naši občini.

V TOZD Posestva je zaposlenih 143 delavcev, ki delajo v štirih kmetijskih in enem gozdarskem obratu na območju šestih občin (od Vrhnike do Grosuplja in Litije). Od 1. januarja letos so povezani v SOZD Kit Mercator. Razpolagajo s 930 kravami molznicami in 800 teleti (telicami), od skupno 6500 ha zemlje obdelujejo 2500 ha, 1000 ha je gozda, 3500 ha nemelioriranih slabših zemljišč pa dajejo v najem. In koliko pridelajo? Pridelak ni majhen: 700 ton pšenice, 150 ton sadja, 300 ton oljne repice, 100 ton zelenjave, več deset tisoč sadik, 5 milijonov litrov mleka, 3000 kubičnih metrov lesa, 10.000 ton silaže in 2000 ton stelje. Zapisati velja nekaj dobrih rezultatov – npr. da proizvodnost mleka na bokalski farmi znesse 7500 l na kravo, da je kakovost oljne repice ocenjena z drugim mestom v republiki, da na širšem območju Ljubljane v pridelavi pšenice nimajo konkurenta, da so edina pooblaščenca organizacija za vzgojo topolovih sadik in še bi lahko naštevali . . .

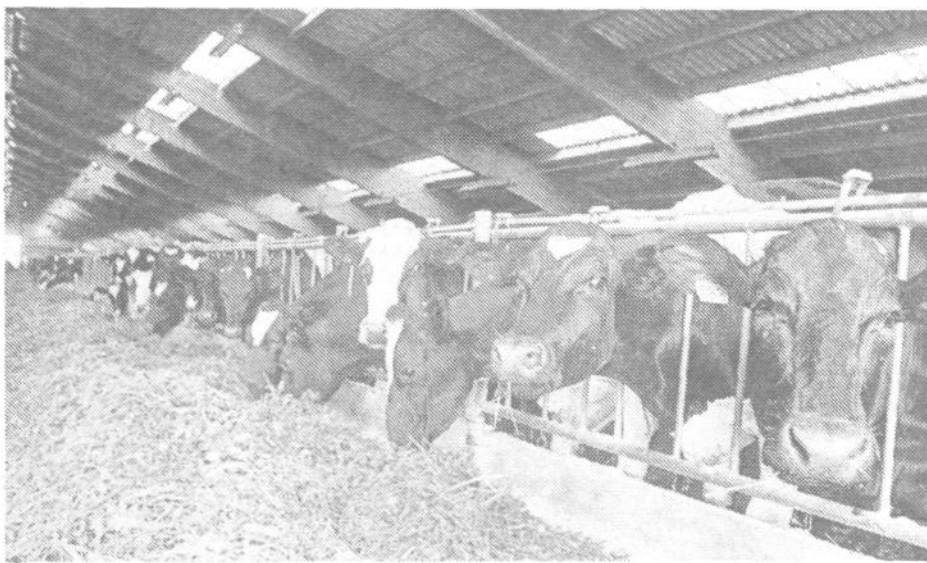
Vse to je sad dela prizadevnega delovnega kolektiva ob pomoči številnih strokovnjakov, saj

TOZD že vrsto let uspešno odpira vrata znanstveno raziskovalnim organizacijam.

Pa vendar izguba do polletja znaša 4,3 stare milijarde in kljub naporom do konca leta ne bo odpravljena. Člani osnovne organizacije, ki so aktivno sodelovali v tem programu, so z vso resnostjo opozorili na dolgoleten problem nerentabilnosti proizvodnje mleka, ki je tudi tokrat, če lahko tako zapišemo »vzrok« za izgube. To nerentabilnost so doslej nekako uspeli pokrivati z dobro kmetijsko proizvodnjo, oziroma so se rdeče številke v družbi že kako pokrile. Toda težave so v tem letu nastopile tudi v poljedelstvu, vrtoglave cene gnojil, zaščitnih sredstev, težave z rezervnimi deli, nemalokrat na glavo obrnjena cenovna sorazmerja, vse to deluje destimulativno. Ob tem pa se je potrebno soočiti še z visokimi obrestnimi merami, s slabo oziroma nikakršno povezanostjo družbenega sektorja, z visokimi družbenimi obremenitvami (postregli so s podatkom, da je le ta v družbenem sektorju trikrat večja kot v zasebnem sektorju), s pojavi odtujevanja družbene lastnine (kraje pridelkov, sečnje lesa, itd.), z nenadomeščanjem kvalitetnih zemljišč (letno izgubijo zaradi urbanizacije do 50 ha) . . .

Tudi nagrajevanje ob vseh prizadevanjih delavcev, ki mimogrede povedano še kako občutijo sezonski značaj dela, za njihova stanovanjska vprašanja pa nikoli ni denarja, ni spodbudno.

Postavlja se resno vprašanje kako naprej, kako zagotavljati oskrbo z mlekom (pokrivajo 25 odstotkov potreb širšega ljubljanskega prostora) saj

Pogled na farmo Gmajnice. Lahko si zamislite, da to ni prav noben hlev za krave, kot radi nekateri imenujejo sodobne farme. Pozimi se živo srebro nemalokrat spusti do 10 in več stopinj pod ničlo.

vse računicе kažejo, da je ekonomija eno, družbene potrebe pa drugo. Navržena so bila tudi razmišljanja o zmanjšanju osnovne črede, o proizvodnji tistih kultur, ki se »splačajo« saj bi le-to vodilo TOZD do pozitivnih števil. Na vse te anomalije, ki spremljajo kmetijsko proizvodnjo, kolektiv opozarja že dolgo časa, v širši družbeni skupnosti pa je odziv nanj šibak. Svoj sanacijski program bodo zato temeljito pretehtali. Menijo, da bi pripomogle usmeritve kot so: boljša izkoriščenost zemljišč, proizvodnja semen, odprava monopolističnih položajev proizvajalcev gnojil in zaščitnih sredstev, urejena in pravočasna preskrba z rezervnimi deli, organiziranost in večja povezanost družbenega sektorja, družbeno priznane stimula-

cije za kvaliteto mleka . . . In kakšno bo opiranje na lastne sile. S povezanostjo v SOZD KIT Mercator se njihov položaj izboljšuje, pretehtati je potrebno svojo organiziranost, izboljšati kadrovsko strukturo – neobhodna je zaposlitev več strokovnjakov, oceniti prispevek do skupnih služb, saj ne daje zadovoljivih rezultatov, bolj izkoristiti pašnike, zmanjšati poporodno dobo krav kot tudi v pridelavi nekaterih kultur skupaj s strokovnjaki bolj izkoristiti pogoje.

Rezerve obstajajo tudi v tem TOZD, pripravljenost kolektiva ni majhna, da se s težavami spoprime, žal pa obstaja tudi bojazen, da bodo ukrepi izven njih le-ta prizadevanja razvrednotili.

HIŠA UČENOSTI NA AŠKERČEVI

Zunaj še grda, znotraj obnovljena

Srednje šole usmerjenega izobraževanja ob Aškerčevi cesti 7 in Kardeljevi cesti 24 vsako leto obiskuje več kot 3.000 učencev. V zgradbi so srednja šola za strojništvo, lesarstvo, srednja kemijska šola in šolske delavnice tehničnih šol. Zaradi starosti zgradbe in dotrajanosti tako vseh komunalnih vodov, podov, strehe in ne nazadnje tudi fasade so na šoli s prvimi obnovitvenimi deli začeli že pred leti. V zadnjih štirih letih so notranja obnovitvena dela in oprema za šolske delavnice stali že okrog 180 milijonov dinarjev. Če to vsoto »prestavimo v leta nazaj si lahko predstavljamo obseg narejenega dela.

Takoj po zaključku minulega šolskega leta so se začela letos obnovitvena dela vodovodne napeljave in sanitarij, saj so imeli od prvega do četrtega nadstropja vsa leta velike težave zaradi pomanjkanja vode. Tako kanalizacijsko kot vodovodno omrežje in sanitarije so bili popolnoma dotrajani. Prav zato je prva faza obnovitvenih del predstavljala popolno obnovo in zamenjavo vodovodnega omrežja in vertikalne kanalizacije v vseh prostorih, obenem pa je bila v to fazo vključena obnova vseh sanitarij. Ker so v kritičnem stanju tudi plinske naprave, zaradi česar kemijski laboratoriji niso mogli obratovati že eno leto, je bila v ta okvir zajeta tudi obnova vseh komunalij in plinskih naprav v kemijskih laboratorijih.

Vsa načrtovana dela so bila načrtovana zelo obsežno, saj je bilo treba dobesedno prekopati tako rekoč vse prostore v ogromni štiri nadstropni zgradbi. Za dokončanje vseh del je bilo predvidenih štiri in pol mesece. Večina del je bila opravljenih do 25. avgusta, torej do začetka prvih rokov za popravne izpite, začela pa so se 1. julija letos. V celoti je bil projekt pripravljen do 1. septembra, razen kemijskih laboratorijev, kjer gradbena in druga obnovitvena dela še vedno potekajo. Predsednik gradbenega odbora in direktor šolskih delavnic Vili Belič, je v najinem pogovoru želel tudi javno pohvaliti izvajalce in se jim za požrtvovalno in hitro delo tudi zahvaliti. Obnovitvena dela je opravljal Imos s svojimi tozdi in kooperanti Instalacije Grosuplje, SGP Grosuplje. Sodelovala je tudi Elektromontaža, dobro delo je opravil Industrijski biro za vodenje inženiringa in nadzo-

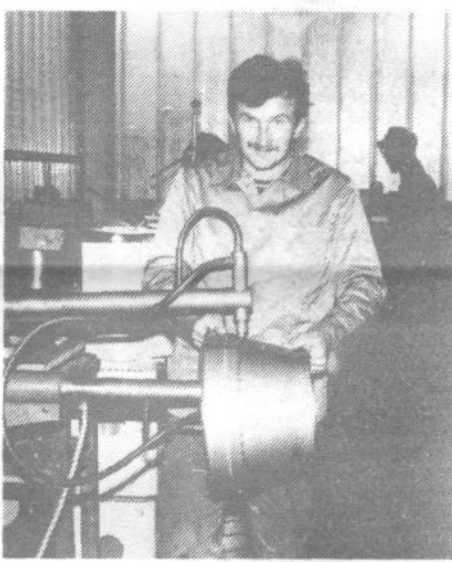
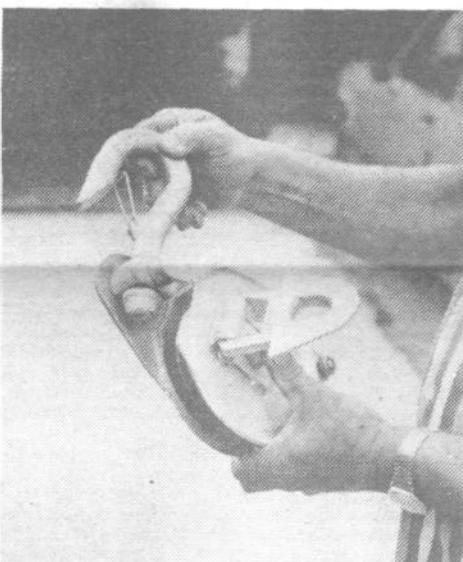
ra. Izpustiti ne smemo tudi našega občinskega komiteja za urejanje prostora in občinsko skupščino nasploh, saj je vse obsežne dokumentacije postopke uredila v nekaj dneh.

Denar za obnovitvena dela – 76 milijonov dinarjev je bil zagotovljen s pomočjo mestne skupščine, mestne in republiške izobraževalne skupnosti. Zbiranje dodatnega denarja za obnovo kemijskih laboratorijev – zbrati je treba 40 milijonov dinarjev – še poteka preko sozda Kemija.

Za vnaprej je v načrtu še druga faza obnovitvenih del, seveda pa je spet vprašanje, kako priti do denarja. Samo za obnovo električnih vodov bo treba po sedanjem predračunu odšteti 210 milijonov dinarjev. Obnoviti bi bilo treba tudi še okna, pode in fasado, zadnja faza »ureditve« srednjih tehničnih šol pa je še dozidava objekta, da bi šola dobila prepotrebno telovadnico, ki je več kot 3.000 učencev tako rekoč nima, in pa ureditev nekaterih, prav tako prepotrebni specialnih učilnic.

Sogovornik je še posebej poudaril, da bi bilo prav, če bi se poleg družbeno političnih in posebnih izobraževalnih skupnosti in izobraževalnih skupnosti, pri zbiranju denarja »zbudile« tudi gospodarske delovne organizacije, za katere šola pravzaprav vzgaja bodoče delavce. Dejstvo je, da marsikatera delovna organizacija še vedno lahko odšteje kar čedno vsoto za olepševalna dela svojih prostorov, denarja iz »hiše« pa ne da.

Čeprav morda ne sodi prav na konec pa naj vseno povemo na koncu: Gradbeni odbor, ki je za hitro opravljena dela pohvalil vse sodelavce in tiste, ki so dali denar, se je na koncu najinega pogovora spomnil še nekaterih delovnih organizacij. Tako je Mestni vodovod zamenjal vodovodne priključke kot svoj prispevek k obnovi šole, TOZD Komunalne gradnje pa so dela opravile še režijskih stroških kar je prav tako šoli prihranilo nekaj denarja. In nekaj hvale bomo dodali še mi: marsikaj ne bi bilo tako hitro opravljeno in morda marsičesa šola prav gotovo ne bi dobila, če predsednik in gradbeni odbor ne bi s tako zavzetostjo in zagnanostjo »stala« za obnovo šole.

KDAJ BO RAZSTAVA NA VIČU?

Izzivalna ustvarjalnost obrtnikov

Čeprav je ponudila na ogled svoje izdelke komaj stotina obrtnih delavnic iz naše občine, lahko zapišemo, da je bilo nekaj predmetov in strojev posebno opaznih na razstavnem mestu obrtnega združenja in prostorih obrtnih združenj, ki so predstavile produkte naših obrtnikov. Na XVIII. mednarodnem obrtnem sejmu v Celju so tudi Splošno kovaštvo Leopold Oblak s Šentjošta 51, Strojno ključavničarstvo Boris Dirjec z Viške 7 in Studio TSE Daretta Stojana z Zeljarske 4 prikazali novosti, katerim bomo namenili nekaj naslednjih vrstic. Lahko pa smo ponosni, da smo v viško občino spet dobili Zlato odličje Celjskega sejma za kakovostni izdelek. Prejela ga je delavnica Janeza Ovna.

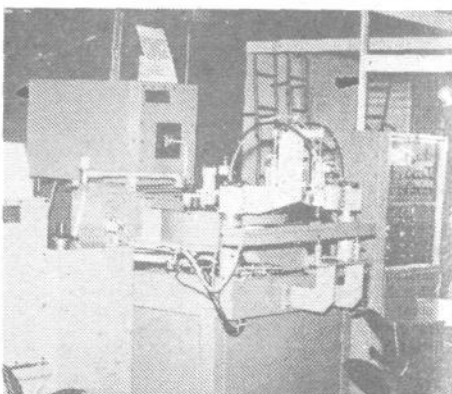
Leopold Oblak, Šentjošt 51: »Na našem tržišču ni bilo splošno uporabnega škripca za vleko hlodov in drv z vitlom ali brez njega s težko dostopnega zemljišča in za dviganje raznih tvarin in predmetov. Iz Avstrije sem dobil preko IMP naročilo za izdelavo večjega števila takih škripcev. Temeljito sem izpolnil njihov škripec in lahko rečem, da je naš bistveno enostavnejši in varnejši za uporabo. Jekleno vrv je mogoče vstaviti tako, da odpnemo del stranice škripca, je pa tudi popolnoma zavarovana pred izpadom. Škripec je težak komaj dobrih 5 kilogramov, z njim pa je mogoče za gotovo potegniti okrog pet ton težko breme. Prvič pa sem predstavil tudi končnik za jekleno vrv.«

Boris Dirjec, Viška 7: »Pred tremi leti smo pričeli razvijati v naši delavnici konično posodo za pasirko, konično posodo za mesoreznico, ohišje za mesoreznico, lonca za mešalec, pekač za gostinstvo, mrežice za filtre in pasirko za paradižnik iz nerjaveče pločevine za delovno organizacijo Rade Končar – Labin. Letos smo uvedli redno proizvodnjo in naročniku bomo dobavili 225 kompletov teh polizdelkov, ki jih bo vgradil v gostinske stroje. Ker smo z razvojem teh delov pridobili še dodatne izkušnje pri vlekih s stiskalnicno in ročni obdelavi pločevine, želimo še temeljiteje izkoristiti zmogljivosti naše delavnice. Zato smo vseh sedem zahtevnih polizdelkov tudi razstavili s pomočjo obrtnega združenja na celjskem sejmu.«

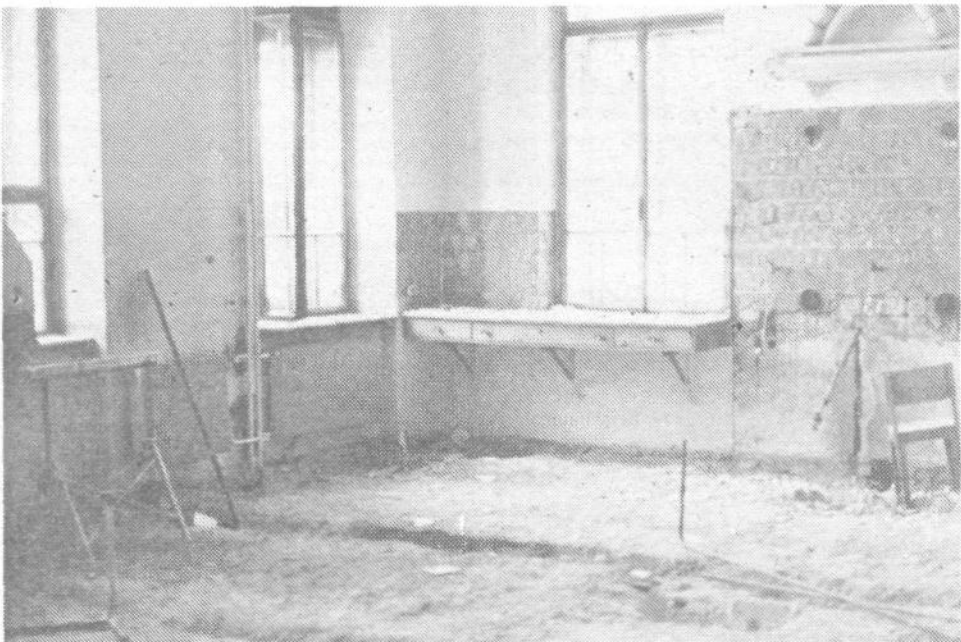
Dare Stojan, Zeljarska 4: »Dejavnost naše delavnice

smo, kljub znatnim težavam zaradi preselitve in zastojem v obratovanju, razširili tudi na elektroniko. Kot pomembnem izdelku s tega področja smo v Celju prvi predstavili prosto programirani avtomat PC 1. Ta avtomat je rezultat dolgoročnega razvoja, namenjen je krmiljenju različnih obdelovalnih strojev in vodenju raznih proizvodnih procesov. Zasnovan je univerzalno, kot elektronska aparatura, ki z vnašanjem različnih programov zagotavlja, da željeni procesi lahko nemoteno tečejo. Pričakujem precejšnje povpraševanje po tem avtomatu, saj brez avtomatizacije proizvodnja ne bo več zmogla svojih nalog. Žal pa uprava za družbene prihode ne ocenjuje razvoj takega elektronskega aparata kot znaten prispevek k uvajanju sodobnejše proizvodnje in uresničevanju stabilizacije ter nas razvijalce meče v isti koš kot tiste, ki več let režejo enake izdelke.«

STANE JESENOVEC

Za avtomat za indvcijsko površinsko kaljenje raznih motornih delov je delavnica Janeza Ovna s Tižaške ceste prejela Zlato odličje Celjskega sejma za kakovostni izdelek. Avtomat je izredno precizen stroj, v njegovo izdelavo so vložili ogromno inventivnega znanja, konkurenčno ceno pa bo nedomešal avtomatov, ki sodijo že skoraj med robote.

OBNOVLJENI BODO TUDI KEMIJSKI LABORATORIJI – Ker so se dela začela šele pred mesecem, jih ni bilo mogoče končati do začetka šolskega leta. Za obnovo plinskih in električnih vodov bo treba odšteti kar 40 milijonov dinarjev.